

Till:
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm
ku.remissvar@regeringskansliet.se
Diarienummer Ku2018/00640/MF

MTG:s svar på Tillväxtverkets rapport Fler filminspelningar i Sverige

MTG, blivande Nordic Entertainment Group

MTG Sverige är en del av MTG, en börsnoterad mediekoncern med verksamhet inom bland annat radio, tv, online samt film- och tv-produktion. Denna del bildar under 2018 den nya mediekoncernen Nordic Entertainment Group och är med sina tv-, betal-tv, radio- och streamingtjänster, samt produktionsbolag, en av Nordens största innehållsproducenter. I Sverige omfattar verksamheten tv-kanalerna TV3, TV6, TV8 och TV10, betal-tv och operatörstjänster under varumärket Viasat, den reklamfinansierade streamingtjänsten Viafree, den abonnemangsfinansierade streamingtjänsten Viaplay, radioverksamhet med kanalerna Rix FM, Bandit Rock, Lugna Favoriter, Power Hit Radio, Star FM och radiostreamingtjänsten I Like Radio. Nordic Entertainment Group kommer även att innefatta det digitala videonätverket Splay samt produktionsbolaget Nice Entertainment Group med 30 produktionsbolag i 17 länder, i Sverige Nice drama, Nice One, Strix Sverige, Titan, Baluba och Brain Academy.

De senaste två åren har MTG arbetat med en strategi som innebär att produktionen av lokalt, nordiskt drama ska öka, och vi räknar med att över 50 originalserier kommer att ha haft premiär på bolagets kanaler och plattformar år 2020, främst på streamingtjänsten Viaplay. Bland de 13 originalserier som hittills haft premiär finns Advokaten, Stella Blómkvist, ALEX, Couple Thinkers, Ockupationen, Hassel, Peppy Pals samt dramadokumentären Superswede. Framgångsrika serier har också varit säsong ett och två av Swedish Dicks, säsong ett av Det stora experimentet, Svartsjön samt Black Widows. Originalproduktioner under utveckling är säsong två av Det stora experimentet, Den som dräper, Four Hands Menu, Rig 45, Hidden – Förstfödd, Wisting, Friheten, Straight Forward och Ingen utan skuld. MTG, genom Viaplay, är även med och

samproducerar dramat Vår tid är nu tillsammans med SVT. MTG-ägda Nice Entertainment står bakom titlar som bland annat filmerna 100 åringen som försvann, uppföljaren 101 åringen som smet från notan och försvann samt dramaserierna Midnattssol, Nobel och Stockholm Rekviem.

MTG:s originalserier når även en internationell publik. Under 2017 hade Veni Vidi Vici premiär på den amerikanska streamingtjänsten Hulu, säsong ett av Swedish Dicks hade premiär på Pop TV i USA och Svartsjön köptes av bland andra BBC Four samt AMC Networks streamingtjänst Shudder.

Sammanfattning

MTG anser att Tillväxtverkets förslag i grunden är bra. Ska film- och tv-produktion ske i Sverige, med de samhällsekonomiska vinster som följer, måste Sverige ha produktionsincitament av samma slag som i stort sett alla jämförbara länder har. Det är mycket positivt att ett sådant förslag nu äntligen finns och MTG delar Tillväxtverkets rekommendation att förslaget bör implementeras skyndsamt. Varje dag utan ett system för produktionsincitament på plats innebär förlorade intäkter för landet, men även missade möjligheter till utveckling av svensk kultur och innehållsindustri.

Däremot menar MTG att Tillväxtverket i sin rapport överdriver betydelsen av större internationella filmproduktioner och underskattar betydelsen av nordiska företags produktion av serier för tv och strömningstjänster. De sistnämnda uppfyller troligen i högre grad målen med att införa produktionsstöd; stärka Sverige som produktionsland, stärka den svenska produktionsbranschens konkurrenskraft, skapa intäkter till sidoverksamheter samt genom svensk handling som utspelar sig i svenska miljöer vara till nytta för den svenska besöksnäringen.

MTG menar vidare att det går att maximera nyttan med ett produktionsstöd genom att sätta den nedre gränsen för produktionsbudgeten något högre än i förslaget, detta för att produktionen ska få de positiva effekter som eftersträvas samt att den med stor sannolikhet även är tänkt för export. Dessutom bör ett tak införas för att undvika att ett fåtal mycket stora internationella produktioner tar hela den summa som avsatts, vilket skulle få till följd att en mängd av de identifierade positiva effekterna av ett produktionsstöd går om intet. MTG föreslår därför att stödet utformas så att det kan

sökas om produktionsbudgeten är minst 40 Mkr och högst 120 Mkr. Mellan dessa summor ligger ett mycket vitalt produktionssegment med stora möjligheter.

MTG menar också att produktionsrabatten på 25 procent är i minsta laget. I flera länder gäller 30 procent och på Irland, ett land som numera är ett populärt och framgångsrikt produktionsland, är rabatten 32 procent.

Bakgrund

- Tillväxtverket har noterat att Sverige är ett av mycket få länder i Europa som inte har en produktionsrabatt för inspelning av film och tv i landet. Sverige har ett stöd för filmproduktion, men detta stöd har en annan karaktär än det stöd som verket föreslår och det gäller heller inte den del av produktionen som är mest intressant, det vill säga dramaserier för tv och strömningstjänster. Som framgår av rapporten har Sverige ett relativt gott rykte bland producenter vad gäller "Ease of Production", men skattas väsentligt lägre vad gäller "Economic Attractiveness". Detta innebär att Sverige går miste om produktioner som annars naturligen hade skett i landet, vilket i sin tur har ett antal problematiska nackdelar. Det utarmar på sikt den kompetens som finns i landet när det gäller film- och tv-produktion. Den inhemska infrastrukturen bestående av en mångfald av mindre produktionsbolag har svårt att upprätthålla en hög standard om antalet inspelningar är alltför få.
- Svenska produktionsbolags konkurrenskraft riskerar att urholkas om produktioner inte sker i hemlandet där bolagen naturligen har enklare att verka än de har på andra platser. Genom detta missar Sverige de fördelar som kommer av att en kreativ framtidsbransch kan växa och utvecklas.
- Sverige går miste om intäkter och arbetstillfällen som film- och tv-produktioner genererar i form av efterbearbetning, statistroller, mat, husrum, säkerhet och annan kringsservice.
- Sverige går minste om skatteintäkter som alla de som arbetar med film- och tv-produktioner genererar.
- Sverige går miste om den marknadsföring som det kan innebära att svenska platser och miljöer förekommer i film och tv-serier som visas utomlands.
- Sverige står utanför en mycket snabb och spännande utveckling i en av de kreativa näringar som växer mest. Film, och i ännu högre grad serier, skapar

underlag för en intressant och kreativ sidoverksamhet i form av författarskap, spinn offs, crossover, spel, event, upplevelser och rättigheter.

Svensk konkurrensnackdel

Tillväxtverket gör i rapporten en gedigen genomgång av produktionsincitamenten i andra länder och noterar också att bristen på sådana innebär en avgörande konkurrensnackdel för Sverige.

MTG håller med verket om att bristen på incitament gör att det inte går att försvara Sverige som inspelningsland. Kalkylen håller inte om andra inspelningsplatser innebär en rabatt på 25 till över 30 procent. Det finns många exempel på inspelningar av svenska produktioner som naturligen borde skett i Sverige, eftersom både handling och miljöer är svenska, men som av ekonomiska skäl skett i andra länder. Bland dessa kan även nämnas en rad av MTG:s egna produktioner på vilka vi ger exempel på längre ned. MTG konstaterar att med en möjlighet till produktionsrabatt hade produktionerna med stor sannolikhet stannat på hemmaplan. Med tanke på att produktion i Sverige innebär sparade kostnader för resor och logistik, skulle Sverige vara ett mycket attraktivt alternativ för svenska film- tv och produktionsbolag i det fall att ett system för produktionsrabatt fanns på plats. Ett sådant system skulle göra att Sverige kan konkurrera med länder som idag är mer ekonomiskt fördelaktiga att arbeta i.

Tv-serier ger bättre effekt än storfilm

Vi noterar att verkets förslag föreslås omfatta såväl lokala som internationella produktioner, liksom både tv-serier och film. Vi menar dock att rapporten tenderar att fokusera på nyttan av internationella filmproduktioner. MTG menar att betydelsen av dessa är överdriven när det gäller att uppnå de positiva effekter som förslaget till produktionsincitament strävar efter:

- Arbetstillfällen – internationell storfilm spelas i regel in på en rad platser över hela världen, vilket gör att en eventuell inspelning i Sverige troligen är en kortvarig affär. Ett stort team landar i Sverige och några dagar senare lämnar de landet. Konsumtionen runt inspelningen kan momentant vara stor, men bristen på varaktighet innebär att de lokala effekterna blir begränsade.
- Marknadsföring – produktionsincitament kan göra att vissa scener i storproduktioner hamnar i Sverige, men det är långt ifrån regel att det unikt

svenska framgår under de minuter som hamnar i filmen, eller att det överhuvudtaget framgår att miljön är svensk.

- Stödpengarna – internationella storproduktioner har ofta en mycket stor budget och en eller två sådana kan ta hela den summa som är avsatt för det svenska stödet, utan att egentligen lämna så mycket efter sig.

Det som kan ge bättre resultat än internationell film är produktion av serier för tv och strömningstjänster. Skälen är att dessa produktioner vanligen är långa med flera säsonger med dussintals avsnitt per säsong, vilket ger mer hållbara effekter. Produktion av serier är:

- Manusdrivna, vilket skapar underlag för en skrivande näring med vitala effekter på den övriga kultursektorn.
- Platsbundna, vilket ger goda spridningseffekter på inspelningsplatsen, effekter som kan stärka det lokala näringslivet.
- Långsiktiga med ett flertal säsonger, vilket ger säkra och långvariga uppdrag till inhemska företag.
- Kulturbärare, eftersom serier för att kunna konkurrera både på den inhemska marknaden och internationellt, ofta bygger på starka berättelser kopplade till en specifik kulturell, social och politisk miljö. Tittare som följer serier blir vanligen intresserade av det sammanhang som omger serien.
- Exportdrivna. Svenskproducerade serier med en något större budget är i regel alltid inriktade på att kunna exporteras efter den inhemska visningen, vilket skapar både exportintäkter och en positiv effekt på Sverige-bilden.

MTG anser att Tillväxtverket i sin rapport något överskattar de positiva effekterna av stora internationella filmproduktioner och samtidigt underskattar betydelsen av lokal/nordisk serieproduktion ämnad för tv och strömningstjänster. Tiden vi använder för att konsumera rörlig bild ökar sedan flera år och hela ökningen plus lite till, ligger på strömningstjänster och huvuddelen av dessa tjänsters innehåll består av dramaserier. Tillväxten av kommersiella strömningstjänster har skapat en global marknad för intressanta serier. I regel visas de exklusivt på en strömningstjänst per marknad och det är genom att samla många starka serier som tjänsterna konkurrerar. Svenska produktionsbolag håller sig väl framme, men samtidigt är det ett faktum att Sverige som

inspelningsland har svårt att konkurrera, även för produktioner av serier i svensk miljö. Detta har MTG direkt erfarenhet av då ett antal av bolagets originalproduktioner som utspelar sig i Sverige av ekonomiska skäl har förlagts till andra länder:

- **Rig 45:** Serien Rig 45 utspelar sig på en oljerigg i Nordsjön. Serien var tänkt att spelas in i Sverige men istället föll valet på Irland som genom möjligheten till skatteavdrag blev den totalekonomiskt bästa platsen för inspelningen.
- **Hidden:** Hidden är en fantasy-serie som utspelar sig i Stockholm. Serien är baserad på böckerna Förstfödd och Eldmärkt. Stockholm spelar en viktig roll i serien och skulle vara den naturliga inspelningsplatsen. Valet föll dock på Budapest där hela serien är inspelad på grund av ungerska skattelättnader.
- **Hassel:** Serien Hassel utspelar sig i Stockholm där stora delar av serien också är inspelad. Dock förlades seriens avslutning och inspelningen av två avsnitt till Belgien eftersom detta gav möjlighet att ta del av belgiska skattelättnader.
- **Conspiracy of Silence:** Serien utspelar sig till stor del i Sverige men valet på inspelningsplats föll på Litauen och Belgien för att uppnå en bättre finansiering.

Vid möjlighet till produktionsincitament i Sverige skulle läget kunna bli det omvända, det vill säga att Sverige övervägs som inspelningsland även för de av våra produktioner vars handling utspelar sig på andra platser än Sverige (ett antal av MTG:s originalproduktioner utspelar sig exempelvis i Norge och Danmark).

En hållbar finansiering är en grundförutsättning för att en film- och tv-produktion ska bli verklighet. En inspelningsplats väljs med omsorg för att passa in i handlingen, men precis som verket själva beskriver i sin rapport handlar produktionen om att realisera filmskaparens vision på ett så ekonomiskt fördelaktigt sätt som möjligt. Därför hamnar idag en stor del av svensk innehållsproduktion i utlandet - det går inte för någon film- eller tv-producent att bortse från de produktionsincitament som erbjuds i andra länder. I rapporten anges att renodlade svenska inspelningar ska få tillgång till produktionsrabatten men att de aldrig kan bli lika många som de internationella, eftersom att Sverige är ett relativt litet land. Det är förvisso sant att landet är litet, men som vi redogjort för kan man bara hos MTG i närtid finna ett antal produktioner som skulle ha kvalificerat sig för den föreslagna produktionsrabatten, om den hade funnits på plats. MTG menar att de föreslagna 300 miljonerna utan problem skulle kunna öronmärkas till enbart svenska produktioner. Nu är detta inte vad vi föreslår – vi delar

verkets bild av positiva effekter med att internationella produktioner kommer till Sverige. Men kanske är det än viktigare för utveckling av svensk kultur, film och tv-näring att de produktioner som faktiskt är svenska, vänder hem igen och att systemet för ett produktionsincitament formas på ett sätt så att inte internationella produktioner tar en alltför stor del av kakan.

Utformningen av ett produktionsstöd

Tillväxtverket föreslår ett tak på 300 Mkr per år för det samlade produktionsstödet. MTG bedömer taket som något lågt. Länder utan ett tak för produktionsstödet, som exempelvis Irland, har kunnat uppvisa en positiv tillväxt inom innehållsindustrin, med tillhörande positiva effekt på statsfinanserna, vilket troligen skulle bli fallet även i Sverige. Ett tak riskerar, sett ur det perspektivet, att bli kontraproduktivt. Men MTG kan ha förståelse för att ett produktionsstöd under de första åren har ett sådant tak. Däremot bör effekterna utvärderas och behovet av ett tak omvärderas i det fall de positiva effekterna blir stora. Detsamma gäller den föreslagna nivån på rabatt på 25 procent, som är något låg i förhållande till många internationella alternativ. De ekonomiska besparingarna genom färre resor och mindre logistik som det dock innebär att stanna på hemmaplan, skulle troligen innebära att Sverige ändå blir ett attraktivt inspelningsland för en lokal aktör som MTG, trots den något låga rabatten. Och precis som är fallet med ett tak är det självklart så, vilket verket även själv påpekar, att en något för låg produktionsrabatt är långt mycket bättre än ingen rabatt alls.

Däremot menar MTG att budgetgränsen för att kvalificera sig för produktionsstöd är för lågt satt. För att en produktion ska ha de positiva effekter som Tillväxtverket söker så bör produktionen vara större än 25 Mkr. Vid en nedre gräns på 40 Mkr är sidoeffekterna större. En något större budget ger också mer långvariga positiva effekter med längre inspelningstid, större behov av arbetskraft och allt det som omger en produktion och inte minst; en ökad möjlighet till export. Export av svenskinspelat innehåll innebär många positiva sidoeffekter. Talanger både framför och bakom kameran uppmärksammas internationellt och detta tillsammans med innehållet stärker bilden av Sverige utomlands. Ett exempel är MTG-produktionen Svartsjön som gått på export till 20 länder, bland annat har den visats på brittiska BBC där serien under premiärveckan blev den mest sedda på BBCs playtjänst "BBC Player". Svartsjön är inspelad bland annat i Borgafjäll i södra Lappland och innehåller många exteriöra bilder från en förtrollande vacker svensk fjällmiljö. Filmteamet på runt 40 personer var på plats under en månad,

vilket uppmärksammades i lokalpressen och genererade nytt intresse till hotellet där delar av serien utspelar sig.

Eftersom det finns ett tak på det samlade stödet, menar MTG att det också bör finnas ett tak för hur stor en produktion får vara för att kvalificera sig. I Norge har vi kunnat se hur ett litet antal internationella storproduktioner vissa år i princip tagit hela utrymmet för stöd, som exempelvis Mission Impossible 6. MI6 är en internationell produktion utan någon annan koppling till Norge än att ett fåtal minuter av den färdiga filmen är inspelad i landet med sannolikt en mycket liten effekt på såväl besöksnäring som bilden av Norge. Ett tak på 120 Mkr i produktionsbudget skulle kunna göra att stödet sprids på ett antal produktioner och genom det skapa förutsättningar för större mångfald.

I Tillväxtverkets förslag förekommer inget annat än att det är principen ”först till kvarn” som gäller. För att hindra att hela produktionsstödet bokas upp redan i början av året, skulle det samlade stödet kunna delas upp i två eller fyra delar som söks två eller fyra gånger per år. På det sättet kommer inte enskilda storproduktioner med stora administrativa resurser kunna boka upp stödet redan efter midnatt på årets första dag.

Avslutningsvis menar MTG att Tillväxtverkets förslag är bra. Produktion av film och tv-serier är en kreativ framtidsbransch med stora tillväxtmöjligheter. Eftersom i stort sett alla jämförbara länder har olika typer av produktionsincitament, måste Sverige också ha det. Annars skapar vi alldeles i onödan en konkurrensnackdel som skadar landet. Med ett produktionsstöd som det föreslagna, utjämnas konkurrensförhållandena. MTG föreslår dock några ändringar i stödets utformning för att i högre grad få de fördelar som efterfrågas.

Stockholm 2018-05-11

Filippa Wallestam
VD MTG Sverige

Jessica Sjöberg
Föredragande
Jessica.sjoberg@mtg.com
0764 94 09 13